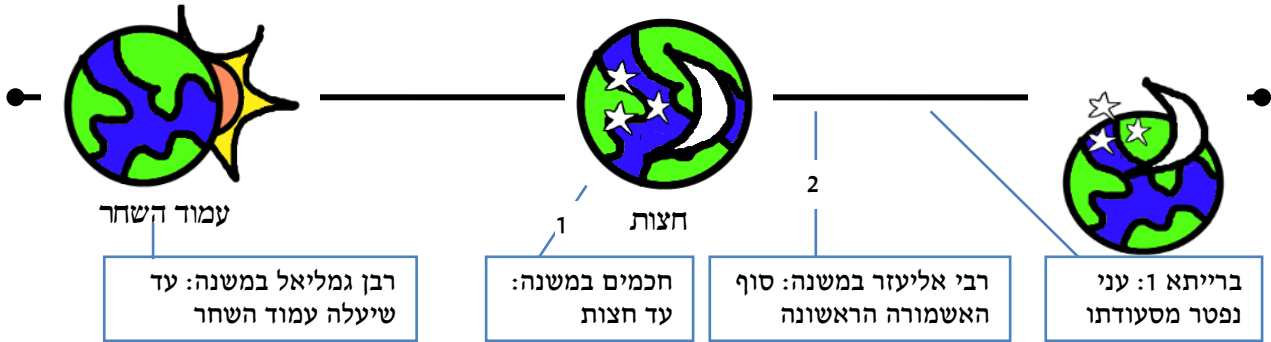

ברכות ב ע"א- ב ע"ב. סוף זמן קריאת שמע של ערבית

התורה מצווה אותנו שקריאת שמע של ערבית תימשך כל זמן "וּבְשֶׁכְּבָדְךָ", ולאחר מכן לא ניתן לקרות. נחלקו התנאים האם הכוונה לסוף זמן שהולכים לישון (ר"א), או כל זמן שבני אדם ישנים (חכמים, ר"ג), או לתחילת זמן שהולכים לישון (הברייתא, ע"פ רש"י).

1 - רבן גמליאל מסביר שגם חכמים טוברים כדעתו שזמן "ובשכבך" הוא כל זמן שאנשים ישנים, דהיינו, עד שיעלה עמוד השחר. אבל מכיוון שרצו חכמים להרחיק את האדם מן העבירה, הקדימו את סוף זמן קריאת שמע ל"חצות". ההוכחה הינה מקורבנות שחובה לאכלם תוך יממה (כדו' חטאת, אשם), יום ההקרב והלילה שלאחריו, ולאחר מכן הקורבן דינו כ"נותר" - לכן חכמים הקדימו את זמן אכילתו עד חצות (רש"י. והוסיף ללמוד מחלבים של הקורבנות ואיברים של עולה שנורק דמן על המזבח ביום, שמותר להקטירם על המזבח כל הלילה, ובבוקר יפסלו מלהקטיר - ש"כ דבר הנהוג בלילה - כשר כל הלילה).

2 - רבי אליעזר סובר שיש שלוש משמרות ברקיע השמים, וסוף זמן קריאת שמע הינו עד סוף האשמורה הראשונה, (ג ע"א. הסיבה שלא אמר כן בפשטות "עד שלוש שעות" ללמדנו שיש משמרות ברקיע השמים ובארץ).

ברכות ב ע"א- ב ע"ב. אופן טהרת כהן לאכילת תרומה

אומרת התורה: "וּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר וְאַחַר יֵאָכַל מִן הַקֹּדְשִׁים" - מכאן עולה שלאחר "ובא השמש" ו"טהר" הכהן יכול לאכול מהתרומה.

1 - הגמרא מעדיפה להעמיד את הפסוק שבא ללמד שהכהנים יכולים להתחיל לאכול מצאת הכוכבים ביום השביעי, מפני ש"וטרה" עניינו פאסיביות, שהשמש שוקעת מבלי קשר לכהן עצמו. (אם הייתה הכוונה ל"וטרה" טהרת הכהן, היה צריך להיכתב בתורה בלשון ציווי "וטרה" - שעל הכהן מוטל הציווי להקריב קורבנות ביום השמיני כדי להיטהר). כפי שיש פתגם השגור בפי האנשים לתאר את צאת הכוכבים "השמש שקעה ונטהר היום" (רש"י. נטהר מן השמש). למעשה, נלמד מהפסוק שלא מספיק "ובא השמש" - שקיעת השמש, אלא "וטרה" - שיהיה צאת הכוכבים, ורק מאז מותר לכהן לאכול בתרומה.